

USPELA AKCIJA
REPUBLICKEGA ODBORA RDEČEGA KRIŽA

Zbrali trideset ton oblačil

Akcija zbiranja oblačil, ki jo je organiziral Republiški odbor Rdečega križa po vsej Sloveniji četrtega junija, je v naši občini dobro uspela. Občani so se dobro odzvali pozivu in darovali trideset ton oblačil. Pri akciji zbiranja oblačil pa niso sodelovali le aktivisti Rdečega križa, marveč tudi člani Zveze rezervnih vojaških starešin, mladina in šolarji. Tokrat so se najbolj izkazale krajevne skupnosti Rožna dolina s 7500 kilogrami oblačil, Milan Česnik 5750 kg, Kolezija 5300 kg, in Krim-Rudnik 3500 kg.

Predsednica občinskega odbora Rdečega križa Silva Bavs je bila nadvse zadovoljna z opravljeno akcijo, omenila pa je tudi nekaj nepravilnosti, ki so se dogodile. Gre za nekega tovariša, zaposlenega pri Varnosti, Milana Gajiča, ki je pred meseci zagotavljal, da bo za akcijo organiziral dvajset prostovoljcev, a je ostalo le pri obljubi. Četudi so se drugi udeleženci akcije bolj trudili, so morali pri Rdečem križu najeti delovno silo, ki jo je bilo treba plačati. Predsednica Silva Bavs tudi ne more razumeti ravnodušnosti študentov (zbirno mesto je bilo namreč v Študentskem naselju), ki so skozi okna opazovali prizadevanja sodelujočih, ki jih je bilo premalo, da bi še pred nočjo vskladiščili zbrana oblačila v klet enega izmed blokov v Študentskem naselju. Nobenega študenta ni bilo, ki

bi prostovoljno ponudil svojo pomoč pri skladiščenju. Tako je del oblačil obležal vso noč poleg bloka. Rdeči križ pa je imel dodatne stroške s plačilom nočnega čuvaja. Šoferji so povečini disciplinirano opravljali svoje delo in se tudi dostojno vedli, nekaj med njimi pa se je prav nekulturno vedlo, ko so pripeljali oblačila na zbirno mesto. Niso upoštevali navodil organizatorjev akcije ter s tem povzročili zmedo, nekateri pa so tudi manifestirali svoje »kulturno« vedenje. Takšne »pomoči« voznikov Rdeči križ v bodoče ne potrebuje, bržkone pa ne bi bilo napak, če bi v delovnih organizacijah, od koder so prišli ti vozniki, ustrezno ukrepali.

Zbirno središče v Študentskem naselju je le začasno, kajti svojega skladišča Rdeči križ na Viču še nima, zato bo v prihodnjih dneh vsa preostala uporabna oblačila prepeljal v ljubljansko centralno skladišče. Skladišče je na Viču nujno potrebno, zato tudi grede v to smer prizadevanja občinske skupščine, ki bo v prihodnjih letih zagotovila tudi ta potreben objekt.

Hkrati z akcijo zbiranja oblačil je potekala tudi krvodajalska akcija, ki se je udeležilo nekaj manj kot tristo krvodajalcev naše občine.

F. PREŠEREN

Skromno življenje matere in sina

Vsaj nekaj resnice je v stari ljudski modrosti, da tisti, ki v življenju ne pozna izobilja, živi dolgo. Daleč je v svojem skromnem življenju od napetosti današnjega časa, ne peha se iz dneva v dan za nekimi cilji in če ga ne napade zahrbtna bolezen, lahko doživi visoko starost.

In takšna je tudi 92-letna Marjeta Lužar z visoke Krvave peči nad Robom pri Velikih Laščah. Že deseti križ si nalaga na pleča, pa vendarle je še vedno mladostna in polna volje do življenja. S 66-letnim sinom živi v skromni bajti, malo odmaknjeni v reber nad razpotegneno vasjo Krvava peč.

»Ne, prav ničesar mi ne manjka,« je sproščeno pričela naš razgovor Marjeta. »Le leta, teh je pač že kar preveč, mi polagoma jemljejo moč. Pa kaj hočemo, starosti se ne moremo ogniti. Le, da je še zdravje, boleznim se resnično bojim.«

Marjeta je že več let vdova, a v zakonu se ji je rodilo kar 11 otrok. Pa eden od fantov je izdihnil že v najzgodnejšem otroštvu. Od sinov je vsa ta dolga leta preživel le sin Rudolf, ki pa si ni nikoli ustvaril družine, bolezen, ki pa se iz leta v leto stopnjuje, mu je izpila moči, da ne zmore več nobenega težjega dela. Hčere, kar jih je še živih, pa so se razteple po svetu. Le mlajša Justina živi v bližini v sami vasi in kdaj pa kdaj pomaga ostareli materi.

V življenju priletne Marjete pa je ostal spomin, grenak spomin, ki jo še danes navdaja z žalostjo. Pravi, da je bilo najhujše tedaj, ko je leta 1944 padel sin Slavko, star komaj 17 let.

»Ja, hudo je, če umirajo mladi ljudje, nam starim pa usoda prizanaša,« je trpko pripomnila Marjeta. »Pa kaj hočemo...«

Prav nič se ne morem pritoževati. Po pokojnem možu, ki je bil zaposlen in po padlem sinu dobivam več kot 3 tisočake, nekaj malega občinske pomoči pa dobiva tudi sin Rudolf, ki zaradi bolezni ni sposoben za kakršnokoli težje delo.«

Kako malo si želita dva priletna človeka. Danes tistih nekaj tisočakov, ki jih dobivata Marjeta in Rudolf, ne pomeni niti osnovne socialne varnosti. A tiha in skromna mati ter sin pravita, da ne potrebujeta več.

»Lačna nisva in tudi oblečena sva... kaj naj bi še potrebovala,« se je nasmehnila Marjeta. Bajta s skromno krpo zemlje vendarle daje skorajda vse, kar je potrebno za v lonec. Malo krompirja, zelja in včasih tudi fižola... Kar pa

Marjeta si nalaga že deseti križ na pleča, a s svojim življenjem je vendar zadovoljna. Ne misli na prihodnost, ki vsekakor ni najbolj obetavna.

je košenice, oddajava okoliškim kmetom, da pokose za svojo živino. Tako kane še kak dinar, midva pa tako nimava živine.

»Hudo mi je le eno,« je poudarila ženica. »Hudo mi je, da Krvava peč, kot tudi večji del okoliških zaselkov počasi, vendar zanesljivo umira. Ni več tu zgoraj mladih družin in pred leti so zaprli podružnično šolo, saj ni več šolo-obveznih otrok. Tu zgoraj, kakih 9 kilometrov nad dolino, nimamo niti ene trgovine in zato je treba pogostokrat daleč dol do Roba, več kot dve uri hoda. Mlajši to še zmorejo, toda stari... Avtobusne zveze Krvava peč z dolino nima, saj je cesta preozka, želja, da bi jo zgradili na Osredok, pa je »padla v vodo«. Vendar pa ima večina prebivalcev tu zgoraj avtomobile...«

Skromno in tiho je življenje matere in sina na visoki Krvavi peči. Zadovoljna sta s tistim malim, kar imata. Toda sprašujemo se, kaj bo jutri? Kakšno bo življenje matere in sina, ko enega ali drugega priklene bolezen na posteljo? Ali bo ostarela mati zmožna skrbeti za bolehnega sina, ali pa sin za nepokretno mater? Za skromno življenje morda borni prejemki zadostujejo, pa bo ta denar zadostoval, če se v hiši naseli težka bolezen? In kaj bo s sinom Rudolfom, če mu umre mati? Bo zmožen sam skrbeti zase ob skromni občinski pomoči?

Vrsta vprašanj, nad katerimi se bomo morali prej ali slej globoko zamisliti.

RADO RADEŠČEK

Na robu Ljubljane — na robu družbe

Bržkone Imer Moličaj ni pričakoval takšnega življenja, ko se je po dvehletnem bivanju v Dalmaciji vrnil v Ljubljano. Lastnica prejšnjega stanovanja ga ni hotela vzeti k sebi zavoljo številne družine. Bolj ali manj po naključju ga je pripeljala v skromno barako na Cesti dveh cesarjev 106 a sedanja soseda in mu dodelila majhen, skromen prostorček. Kmalu potem se je pričela sovražno obnašati do Moličaja in njegove družine, poskušala ga je pregnati iz barake, pri čemer sta ji izdatno pomagala hči in zet. Zakaj ga poskuša pregnati iz barake, Moličaj niti sam ne ve, morda je soseda pričakovala stanarino, ki je Moličaj ne plačuje.

Bržkone bi se Imer Moličaj z veseljem izselil iz barake, če bi dobil kje boljše stanovanje. Baraka je sestavljena iz desk in lepenke, »sobica« pa je manjša od kupeja na vlaku. V tem prostorčku se stiska Moličaj s svojo ženo in petmesečno hčerko. Starejši dve hčerki, stari štiri in dve leti, je moral zaradi obupnih stanovanjskih razmer dati v rejo. Težko si je predstavljati življenje v prostoru, kjer ne moreš opravljati vsakdanjih gospodinskih opravil, kajti v njem se komajda obrneš. V baraki tudi ni vode, elektrike in drugih ugodnosti današnje civilizacije. Stalno nadlogo predstavljajo tudi podgane, ki so se zaredile pod barako, kajti v bližnji okolici imajo obilo hrane. Ob nedavnem deževju so Moličajevo doživeli pravo povodenj, ko je voda narasle Gradašiče vdrla v borno stanovanje.

Stanovanje ni edini problem, s katerim se srečuje poglavar družine Imer Moličaj. Že dva meseca je brezposeln, edini vir dohodkov je s tem usahnil. Pri Mestnem gledališču ljubljanskem so mu po njegovih besedah nepravilno pokazali vrata, zato je sprožil spor pri sodišču združenega dela. Očitajo mu med drugim tudi vrsto izostankov z dela. Pisu tega članka so pokazali dolg spisek Moličajevega grehov, ki so ga tudi predložili sodišču. Na kateri strani je resnica in pravica, bo odločilo sodišče, za Moličaja pa bi bilo najbolje, da bi si drugje poiskal delo. Sodba, kakršnakoli že bo, vendarle ne bo rešila problema Imerja Moličaja, ki si želi imeti urejen dom in zagotovljeno socialno varnost. V staro okolje k Mestnemu gledališču se bržkone ne namerava vrniti, zato si bo moral delo čimprej poiskati drugje. Le če bo delal, bo imel možnost, da mu bo delovna organizacija pomagala reševati stanovanjski problem. Rešitev tega problema pa je pogoj, da bo dobil starejši dve hčerki nazaj, česar si zelo želi.

V bližini sedanje barake si namerava zgraditi boljše in večjo barako, ki bo prav tako na črno zgrajena kot vse hiše v bližini bodoče barake. Večina hiš je solidno grajenih iz opeke in betona. Za njihovimi stenami se skrivajo problemi, ki bi jim bilo treba posvetiti večjo družbeno skrb. Gre namreč za izkoriščanje podnajemnikov, lastniki teh hiš zaračunajo za eno sobo nič manj kot dva tisoč dinarjev na mesec.

F. PREŠEREN